

XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISHDA INVESTITSIYA MUHITINING AHAMIYATI

Baykuzieva Sabohatxon

O'zbekiston Respublikasi Toshkent

Bank-moliya akademiyasi 2-kurs tinglovchisi

Investitsiya muhiti iqtisodiyotga chet el kapitalini jalb etishda, mahalliy infratuzilmani rivojlantirish va raqobatbardosh muhitni shakllantirishda muhim vosita hisoblanadi. Qulay va samarali investitsiya muhiti xorijiy investorlar uchun ishonchli sharoitlarni ta'minlab, iqtisodiy o'sishni jadallashtirishga yordam beradi.

Xorijiy investitsiyalarni boshqarishda raqamli texnologiyalarni tatbiq etish asosiy yo'nalishlardan biri bo'lib, bu jarayonlarni shaffof va samarali qilishga xizmat qiladi. Elektron platformalar yordamida investitsion loyihalarni ro'yxatdan o'tkazish, monitoring qilish va shartnomalarni avtomatlashtirish investorlar uchun qulaylik yaratadi. Xususan, elektron xizmatlar orqali investitsiyalarni boshqarish va hujjat aylanishini tezlashtirish xorijiy kapitalni jalb qilish jarayonini soddalashtiradi.

Investitsion muhitni shakllantirishda mahalliy infratuzilmani rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun yo'l va transport infratuzilmasini yaxshilash, sanoat zonalarini barpo etish va energetika loyihalarini moliyalashtirish talab etiladi. Ushbu loyihalar xorijiy investorlar uchun iqtisodiy jihatdan jozibador muhit yaratadi va ularga o'z mablag'larini samarali kiritish imkonini beradi.

Mahalliy korxonalarni xorijiy investitsiyalar jarayoniga jalb etish orqali iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shish mumkin. Xorijiy investorlar bilan hamkorlikda mahalliy ishlab chiqaruvchilarni qo'llab-quvvatlash, ularga zamonaviy texnologiyalar va moliyaviy resurslardan foydalanish imkonini beradi. Buning natijasida mahalliy iqtisodiyotda yangi ish o'rinlari yaratiladi va barqaror o'sishga erishiladi.

Xulosa qilib aytganda, xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda investitsiya muhitining ahamiyati beqiyosdir. Qulay investitsiya sharoitlarini yaratish, raqamli texnologiyalarni tatbiq etish, mahalliy infratuzilmani rivojlantirish va mahalliy korxonalar bilan hamkorlikni kengaytirish orqali mamlakat iqtisodiyoti barqaror o'sishga erishadi. Shu tariqa, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish va xalqaro maydonda mavqeini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Xorijiy investitsiyalarni muvaffaqiyatli jalb qilish uchun davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Davlat organlari investorlar uchun qulay sharoitlar yaratishi, xususiy sektor esa o'z resurslari va tajribasidan foydalanib, innovatsion texnologiyalarni joriy qilishi lozim. Ushbu

hamkorlik investitsion loyihalarni samarali amalga oshirish va mahalliy iqtisodiyotga sezilarli hissa qo'shish imkonini beradi.

Investitsiya muhitining barqarorligini ta'minlash uchun shaffoflik va huquqiy kafolatlar muhimdir. Investorlarning huquqlarini himoya qilish va ularga ishonchli biznes sharoitlarini ta'minlash uchun qonunchilikni takomillashtirish zarur. Xususan, investitsion kelishuvlarning bajarilishini nazorat qilish va investorlar uchun huquqiy xavfsizlikni ta'minlash orqali investitsion muhitni yaxshilash mumkin.

Ekologik tamoyillarni xorijiy investitsiyalarni jalb qilish jarayoniga tatbiq etish dolzarb masalalardan biridir. Yashil energiya, chiqindilarni qayta ishlash va ekologik infratuzilma sohalariga investitsiyalarni yo'naltirish nafaqat iqtisodiy rivojlanishga, balki ekologik barqarorlikni ta'minlashga ham xizmat qiladi. Xorijiy investorlar uchun ekologik loyihalar jozibador bo'lib, ularning ijtimoiy mas'uliyatini oshiradi.

Tahliliy yondashuvlar orqali investitsion muhitni rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqish lozim. Har bir hudud va soha uchun individual tahlil va rejalashtirish orqali investitsion loyihalarning samaradorligini oshirish mumkin. Bu esa xorijiy investorlarning mahalliy imkoniyatlardan to'liq foydalanishini ta'minlaydi va ular uchun o'z mablag'larini yo'naltirishda ishonchli asos yaratadi.

Fuqarolarni investitsion jarayonlarga jalb qilish va ularning fikr-mulohazalarini inobatga olish orqali investitsion loyihalarning ijtimoiy qabul qilinish darajasini oshirish mumkin. Maxsus platformalar orqali fuqarolarga investitsiyalar haqida ma'lumot berish va ularning ishtirokini ta'minlash xorijiy investitsiyalarni jalb qilish jarayonida muhim o'rin tutadi. Bu esa jamiyatning davlat va investorlar faoliyatiga bo'lgan ishonchini oshiradi.

Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda milliy brendni targ'ib qilish strategiyasi ham katta ahamiyatga ega. Mamlakatning iqtisodiy salohiyati, investitsiyalarga bo'lgan ehtiyojlari va qulay shart-sharoitlari haqida xalqaro darajada ma'lumot tarqatish xorijiy investorlarni jalb etishning muhim vositasidir. Milliy va xalqaro ko'rgazmalar, sammitlar va forumlarda mamlakatning investitsion imkoniyatlarini taqdim etish bu jarayonni jadallashtiradi.

Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish jarayonini yanada samarali qilish uchun infratuzilmani rivojlantirish muhimdir. Transport, energetika, aloqa va logistika sohalaridagi infratuzilmaviy loyihalarni amalga oshirish investorlarga mamlakatning iqtisodiy salohiyatini ko'rsatadi va ularning sarmoya kiritish istagini kuchaytiradi. Ayniqsa, yirik transport yo'llari, erkin iqtisodiy zonalar va logistika markazlarini rivojlantirish xorijiy investitsiyalar oqimini oshirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, investitsion muhitni yaxshilash uchun soliq imtiyozlari va moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini rivojlantirish zarur. Investorlarga soliq bo'yicha yengilliklar taqdim etish, ular uchun ma'muriy jarayonlarni soddalashtirish va subsidiyalar joriy qilish orqali xorijiy kapitalni mamlakatga jalb etishning

samaradorligini oshirish mumkin. Ushbu choralar nafaqat investorlar uchun qulaylik yaratadi, balki milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini ham oshiradi.

Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda mehnat resurslarining sifatini oshirish ham muhim o'rin tutadi. Mahalliy ishchi kuchining malakasini oshirish, ularni zamonaviy texnologiyalardan foydalanishga o'rgatish va xorijiy kompaniyalar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish orqali sarmoyadorlar uchun ijobiy sharoit yaratish mumkin. Bu nafaqat xorijiy investitsiyalar oqimini ko'paytiradi, balki mahalliy aholining bandligini oshirishga ham xizmat qiladi.

Xorijiy investorlar uchun xavfsizlik va siyosiy barqarorlik muhim mezonlardan biridir. Mamlakatda siyosiy va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, qonunchilik tizimining barqaror ishlashi va xalqaro miqyosdagi imidjni yaxshilash xorijiy investorlar ishonchini kuchaytiradi. Shu ma'noda, xalqaro reytinglar va indekslarda mamlakatning pozitsiyasini yaxshilash xorijiy sarmoyadorlarni jalb etishda hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Shuningdek, xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda regional hamkorlik va integratsiya loyihalari muhim o'rin tutadi. Qo'shni davlatlar bilan iqtisodiy hamkorlikni mustahkamlash, erkin savdo shartnomalarini imzolash va mintaqaviy bozorlarni kengaytirish orqali mamlakatning investitsion jozibadorligini oshirish mumkin. Bu nafaqat sarmoya oqimini kuchaytiradi, balki mintaqaviy integratsiyani rivojlantirishga xizmat qiladi.

Fuqarolar va mahalliy jamoatchilikni investitsiya jarayonlariga jalb qilish, shuningdek, sarmoya kiritilgan loyihalarning ijtimoiy ta'sirini oshirish ham dolzarbdir. Xorijiy investitsiyalar orqali ijtimoiy infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish, masalan, ta'lim, sog'liqni saqlash va ijtimoiy himoya sohalarida amalga oshirilayotgan dasturlar, mahalliy aholi hayot sifatini oshiradi va investorlar uchun ijobiy imidj yaratadi.

Xulosa qilib aytganda, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish mamlakatning barqaror rivojlanishi va xalqaro maydondagi mavqeini mustahkamlashda strategik ahamiyatga ega. Investitsion muhitni yaxshilash, zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, infratuzilmani rivojlantirish va siyosiy barqarorlikni ta'minlash orqali xorijiy sarmoyadorlar uchun qulay sharoitlar yaratish mumkin. Ushbu choralar iqtisodiyotning turli sohalarini rivojlantirishga ko'maklashib, mamlakatning global iqtisodiyotdagi rolini mustahkamlaydi.

Manbalar ro'yxati

1. Narzullayeva, O. Q., & Toshmurodov, T. A. "Mamlakatimiz iqtisodiyotini rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati."
2. Hoshimov, J. R. "Investitsion muhit jozibadorligini oshirishda Xitoy va Singapur tajribasi."

3. Umrzaqov, X. A. "Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda va tashqi savdoni rivojlantirishda mahalliy hokimliklarning faoliyati samaradorligini oshirish."
4. Alimbayeva, S. "Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish orqali mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish istiqbollari." *Yashil Iqtisodiyot va Taraqqiyot*, 1(11-12), DOI: 10.55439/GED/vol1_iss11-12/a477.
5. Sobirov, I. A. "Hududlarda investitsion faollikni oshirish va samarali boshqarish xususiyatlari." Toshkent moliya instituti, 2016.
6. Shadibekova, D. "Iqtisodiyotga xorijiy investitsiyalarni jalb etish va investitsion loyihalarni boshqarishni asosiy jihatlari." *Iqtisodiy Taraqqiyot va Tahlil*, 2(7), DOI: 10.60078/2992-877X-2024-vol2-iss7-pp158-166.